

SvD tisdag 5 december 2006

Svenska Dagbladets debattsida | Redaktör Sune Olofsson | Telefon 08-13149
Biträdande redaktör Hans O Alfredsson | Telefon 08-135694 | e-post brannpunkt@svd.se

BRÄNNPUNKT 5

FÖRAKTFULLT FRÅN FINLAND Flera professorer har hjälpt mig med boken om Sveriges och Finlands historia. Populärhistoria är ingen styggelse. Vetenskap bör självfallet kunna underställas meningsutbyte i olika former, skriver **Henrik Arnstad** i en replik till historieforskaren Henrik Meinander.

Vetenskap måste få provas

För snart två år sedan anordnade militärhistoriska avdelningen på Försvarshögskolan ett seminarium för ett dussintal historiker.

Det som skulle bli min bok om Sveriges utrikesminister under andra världskriget - "Spelaren Christian Günther" - disputerades under ledning av professor Kent Zetterberg.

En av deltagarna, professor Gunnar Aselius, tog sig sedan tid att läsa allt jag skrev för att förtjäna kommentera resonemang och fakta.

Min handledare från universitetet - historikern fil dr Bo Persson - var annars den som läste mest, kommenterade mest och ställde plågsamt svåra frågor.

Den finländske historieforskaren Henrik Meinander tycks inte känna till detta, trots att den elvaåriga arbetsprocessen finns beskriven i boken. Historiker jag talat med undrar därmed - och av flera skäl - om Meinander överhuvudtaget läst "Spelaren Christian Günther".

Det vet vi ingenting om. Däremot anger Meinander tydligt i sin debattartikel (SvD Brännpunkt 3/12) att han tycker mycket illa om boken.

Den omedelbara orsaken är ett försvar jag skrivit (Brännpunkt 29/11), efter ett angrepp från statssekreterare Perotti Torstila på finska utrikesministeriet.

Torstila ogillade att han i "Spelaren Christian Günther" läser att Finland var den enda demokrati som frivilligt allierade sig med Nazityskland. Torstila hävdade att detta var en lögn. Professor Meinander vet bättre och håller med mig.

"Arnstad har rätt i att den finska statsledningen vintern 1940-1941 medvetet gick in för att lura sig

LIKNAR MEST FIKTION Journalisten Henrik Arnstad förmedlar en grovt förenklad bild av det finsk-tyska vapenbrödraskapets natur. Hans bok är inte ett seriöst historiskt verk, skriver den finländske historieforskaren **Henrik Meinander**, som kritiserar trenden populärhistoria i Sverige och Finland.

Arnstads bok är inte seriös

Massmediet på höga stolar om boken: Vem fick följa veckan en luff till ett högt i, jag tror första och sista mellan den svenska journalisten Henrik Arnstad och den finska diplomaten Perotti Torstila.

Disputen gäller i sak Arnstads bok om Sveriges krigsåren 1939-45. Utrikesminister Christian Günther som innehåller många svåra och berör också Finlands historia.

Den 13 november höll statssekreterare Torstila ett föredrag om europeisk säkerhetspolitik vid ett forum till utländska ledare i Krigsvetenskapsakademien i Stockholm. Föredraget innehåller ett kort avsnitt i vilket Torstila betecknade Arnstads bok som "ett seriöst försök på historisk forskning".

Torstila och Arnstad i Arnstads bok om Sveriges krigsåren 1939-45. Utrikesminister Christian Günther som innehåller många svåra och berör också Finlands historia.

Journalisten och författaren Henrik Arnstad. Hans bok om Sveriges krigsåren 1939-45. Utrikesminister Christian Günther som innehåller många svåra och berör också Finlands historia.

Brännpunkt 29/11: Henrik Arnstad: "Tydligt läser om nazismen"

SvD.se

Läs artikeln

svd.se

Brännpunkt 3/12. Arnstad ger en grovt förenklad bild av det finsk-tyska vapenbrödraskapet, menar historieforskaren Henrik Meinander.

militärt med Tyskland." Därmed borde Meinanders debattinlägg vara ett försvar för mig och ett angrepp på den farliga okungheten hos statssekreteraren. Men Meinander vill av någon anledning misskreditera boken - och mig.

Meinanders huvudlinje är att historia enbart bör behandlas av professionella historiker (jag är journalist) och att populärhistoria är en styggelse. Detta synes mig märkligt och odemokratiskt.

Kunskap om vårt förlutna måste få nå medborgarna i en form som inte är den akademiska avhandlingen.

Det är nödvändigt att debattera mörkret 1933-45.

Läs hela artikeln och fler i ämnet på • svd.se

Min bok är ett sådant exempel.

Jag har tillsammans med de historiker som hjälpt mig sökt förklara Sveriges utrikespolitik 1939-45 utifrån en man i dess mitt. Resultatet får gärna diskuteras, men att avfärda arbetet som "oseriöst" är unikt för Meinander.

Han tycker att "det kan inte vara vettigt att på detta sätt upplösa gränserna mellan vetenskaplig historieforskning och debattskrift". Meinander har fel.

Historievetenskapen måste våga diskutera svåra moralfrågor. Det är nödvändigt att debattera mörkret 1933-45. Tysklands uppgörelse med sin egen historia är bevisat.

Meinander påstår bland annat att Hitler inte skulle ha respekterat finsk neutralitet 1941. Det vet vi inget om, enligt professor Kent Zetterberg.

Resonemangen håller betänkligt, särskilt då Meinander är ovillig att se skillnaden mellan Finlands målsättning med kriget tillsammans med nazismen, respektive denna kamps effekter. Jag vill diskutera detta vidare med Meinander, det gör vi i radions Historiska klubben på fredag kl 12.10.

Men dessa ting är inte huvudbekymret för de historiker jag talat med om Meinanders artikel. Det är hans föraktfulla tonfall. Vetenskap bör självfallet kunna underställas debatt och meningsutbyte i olika former.

Man kan exempelvis tolka källor helt olika och diskutera detta, för att förhoppningsvis nå längre i vår jakt efter kunskap. Och nya generationer behöver veta och förstå.

Min skildring av Finlands centrala roll för svensk utrikespolitik, särskilt åren 1939-41, är inget som kittlar Meinanders vetenskapliga nyfikenhet. Det gör mig uppriktigt sorgsen.

Sverige och Finland var 1939-45 två europeiska småstater som försökte överleva den kris kriget innebar. Jag har skrivit om Sveriges utrikespolitik och om Finland ur den svenska utrikesledningens perspektiv.

Professor Meinander efterlyser "saklig information" utan överdrifter och nationalistiska undertoner. Jag har gjort mitt bästa och hoppas innerligt att Meinander försöker glömma sin ilska och ger mig och boken en ny chans.

Kanske till och med en professor kan lära sig något.

HENRIK ARNSTAD
författare

REPLIK | Skola

"Elever lär sig söka kunskap"

Hur tänker skolminister Jan Björklund? "Eleverna går i skolan" för att lära sig kunskaper som lärarna redan har", skriver han på SvD Brännpunkt 4/12. Stämmer det med skollagen?

Skolans mål beskrivs så här: "Skolan ska sträva efter att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan och har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former."

Eleverna är inte i skolan för att lyssna på lärare som återberättar gamla kunskaper för dem, på det sättet som man gjorde i skolan för 50 år sedan.

Eleverna är i skolan för att lära sig söka kunskaper.

Men de traditionella eleverna som finns i skolorna är ofta skendemokrati. Eleverna får lära sig hur man går till väga när man vill arbeta demokratiskt, men i slutändan bestämmer läroplanen, med rektorn i spetsen.

Elever har inte samma bakgrund, erfarenhet och utbildning som sin rektor, men de har andra erfarenheter som kan vara viktiga att ta till vara.

Jag har inte hört talas om att rektorn har blivit "överkörd" av eleverna i de skolor där elevdemokratin fungerar.

Däremot har jag hört många fall där elever ständigt blir "överkörd" av sin skolläddning.

Om Björklund är rädd för att eleverna ska bestämma "fel" kan han åter läsa skollagen: "Eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattning och utformning av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad." En elev som inte är mogen att fatta beslut ska inte göra det, men att hindra 18-åriga elever från ett reellt inflytande över sin utbildning är motsatt till demokrati.

MIO LUNDEGÅRD
student, Lärarhögskolan Stockholm

REPLIK | Samarbetet mellan s, v och mp

Nygren har en föråldrad bild av framtiden

Jan Nygren föreslår på SvD Brännpunkt 26/11 att socialdemokraterna ska förnyas och säga upp samarbetet med mp och v.

Att denna höst debattera framtiden utan att nämna klimatet är häpnadsväckande. När till och med Fredrik Reinfeldt uttalar det nödvändiga i att ha en klimatstrategi framstår Nygrens framtidsbild som föråldrad snarare än förnyande.

VART GÅR S?

Orsakerna till det rödgröna lagets förlust måste analyseras för att kunna forma en strategi inför kommande val. Moderaterna gav ett intryck av att bry sig mer om jobben än Göran Persson, som hellre pratade om Sveriges välmående ekonomi.

Den borgerliga alliansen hade ett samtrimmat lag där laguppställ-

ningen inför matchen var klar. Mot detta ställdes ett rödgrönt lag, förvisso med ett antal budgetöverenskommelser som merit, men i avsaknad av en gemensam framtidsstrategi.

Mycket tyder på att Sverigedemokraternas (sd) röster framför allt fanns bland manliga arbetare och andra grupper med normalt hög andel s-röster.

Valutgången hade kanske blivit annorlunda om socialdemokraterna lyckats fånga upp fler av dem som känner sig marginaliserade och som markerade sitt missnöje med en röst på sd.

Stern-rapporten visar att klimatförändringarna kan leda till en förstörelse som ekonomiskt är jämförbar med vad de båda världskrigen resulterade i. Effektiva klimatåtgärder är i själva verket en förutsättning för att kunna åstadkomma den välfärd och rättvisa Jan Nygren talar om.

Mp och v kväver förnyelsen

Brännpunkt 25/11: Före vice statsministern Jan Nygren skriver att s måste bryta samarbetet med v och mp.

Läs hela artikeln.
• svd.se/brannpunkt

Det mest spännande politiska projektet i vår tid är därför samarbetet mellan de gröna och socialdemokraterna.

I mötet mellan grönt och rött kombineras det nya och framtidsinriktade med det traditionella och trygga.

Där finns de kunskaper som behövs för att potentialen för gröna jobb ska kunna realiseras. Solidaritetstänkandet från arbetarrörelsen blandas med perspektivet hållbar utveckling.

Även om socialdemokraterna skulle öka kraftigt i nästa val är det osannolikt med en egen majoritet.

Men hellre än att spekulera i detta borde vi diskutera vilket politiskt samarbete som är bäst lämpat för att ta sig an klimat och välfärd.

Ett rödgrönt samarbete är den konstellation som bäst kan klara båda uppgifterna och ha chans att ersätta alliansregeringen i valet 2010.

KARIN SVENSSON SMITH
riksdagsledamot (mp)

DAN GAHNSTRÖM
politisk sekreterare (mp)